

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών»

Το υπό εξέταση νομοσχέδιο θα αποτελέσει τον εκτελεστικό νόμο του άρθρου 19 παρ. 2 Συντ., κατά το οποίο «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παραγράφου 1», δηλαδή το απόρρητο των επικοινωνιών.

Παρατηρήσεις επί των κατ'ίδιαν διατάξεων

I. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 Νσχ, από τα πέντε μέλη της Αρχής, τα τρία (ο Πρόεδρος και δύο μέλη) επιλέγονται για τετραετή θητεία και τα υπόλοιπα δύο για διετή, με σκοπό, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, «να διασφαλίζεται η συνέχεια της λειτουργίας της Αρχής». Όμως, δεν είναι βέβαιο ότι κατ'αποτέλεσμα θα επιτυγχάνεται πάντοτε ο στόχος αυτός, αφού στο τέλος κάθε τετραετίας θα λήγει η θητεία όλων των μελών (και των τετραετούς και των διετούς θητείας). Ο στόχος θα μπορούσε, ίσως, να επιτευχθεί εάν η θητεία όλων των μελών ήταν τετραετής και μόνον για την πρώτη εφαρμογή του νόμου η θητεία δύο μελών ήταν διετής. Έτσι, σε κάθε ανανέωση, τουλάχιστον δύο από τα πέντε μέλη θα παρέμεναν στην Αρχή, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν τη συνέχεια.

II. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4 Νσχ, η αποδοχή της παραίτησης ή η έκπτωση λόγω τελεσίδικης καταδίκης των μελών της Αρχής γίνεται με υπουργική απόφαση η οποία εκδίδεται εντός δέκα πέντε ημερών «από την κοινοποίηση σε αυτόν [εννοείται, τον Υπουργό Δικαιοσύνης] της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής». Πουθενά, όμως, στον νόμο δεν

2

προβλέπεται τέτοια διαδικασία ενημέρωσης της Διάσκεψης των Προέδρων (πχ. κοινοποίηση σε αυτήν τυχόν καταδικαστικής απόφασης) ούτε καν στον Κανονισμό της Βουλής υπάρχει τέτοια αρμοδιότητα (πχ. έκδοση απόφασης για την αποδοχή της υποβαλλομένης δήλωσης παραίτησης και, στη συνέχεια, κοινοποίηση στον Υπουργό). Άλλωστε, κατά γενικό κανόνα, η δήλωση παραίτησης υποβάλλεται στο διορίζον όργανο, εν προκειμένω στον Υπουργό Δικαιοσύνης, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 Νσχ.

III. Κατ' άρθρο 8 παρ. 3 β' Νσχ, η επιλογή του προσωπικού της Αρχής γίνεται από επιτροπή στην οποία συμμετέχει και ένας ανώτατος δικαστικός λειτουργός. Η πρόβλεψη αυτή είναι αμφίβολης συνταγματικότητας ενόψει του αναθεωρημένου άρθρου 89 του Συντάγματος, το οποίο επιτρέπει στους δικαστικούς λειτουργούς να μετέχουν σε επιτροπές μόνον «πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα». Αρμοδιότητες τις οποίες, προφανώς, δεν ασκεί η επιτροπή επιλογής προσωπικού της Αρχής.

IV. Σύμφωνα με τα στοιχεία δ) και ε) της ίδιας παραγράφου 3 του άρθρου 8 Νσχ, οι πίνακες των ήδη επιλεγμένων από την ΑΔΑΕ υποψηφίων αποστέλλονται στο ΑΣΕΠ, το οποίο «υποχρεούται να επικυρώσει τους πίνακες αυτούς εντός αποκλειστικής προθεσμίας 20 ημερών. Σε περίπτωση που η ανωτέρω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η ΑΔΑΕ προβαίνει στην πρόσληψη των επιλεγέντων». Η ρύθμιση αυτή θα μπορούσε να δημιουργήσει προβληματισμό και για τη συμφωνία της με το Σύνταγμα. Πράγματι, κατ' άρθρο 103 παρ. 7 εδάφ. α' Συντ., όλες οι προσλήψεις υπαλλήλων στο Δημόσιο υπάγονται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής. Η αρχή αυτή είναι το ΑΣΕΠ. Με τη ρύθμιση όμως του νομοσχεδίου, το ΑΣΕΠ δεν προβαίνει σε κάποιον έλεγχο, όπως επιβάλλεται εκ του Συντάγματος, αφού υποχρεούται απλώς να επικυρώσει τις επιλογές που έχει ήδη κάνει η ΑΔΑΕ. Θα ήταν ίσως προτιμότερο να απαλειφθεί εντελώς η ανάμειξη του ΑΣΕΠ στη διαδικασία επιλογής του προσωπικού της ΑΔΑΕ, σύμφωνα και με το δεύτερο εδάφιο της ως άνω συνταγματικής διάταξης, κατά το οποίο «Νόμος μπορεί να προβλέπει ειδικές διαδικασίες επιλογής που περιβάλλονται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας ή ειδικές διαδικασίες επιλογής προσωπικού για θέσεις το αντικείμενο των οποίων περιβάλλεται από ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις ή προσιδιάζει σε σχέση εντολής».

V. Το άρθρο 9 Νσχ παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με σκοπό την εν γένει οργάνωση των εγγυήσεων σε περίπτωση άρσης του απορρήτου. Θα ήταν, ίσως, σκόπιμο το άρθρο αυτό

να προέβλεπε την προηγούμενη γνώμη της ΑΔΑΕ επί του περιεχομένου του εν λόγω διατάγματος, ως της ανεξάρτητης αρχής με την ειδική αρμοδιότητα και αποστολή τη διασφάλιση της τήρησης του απορρήτου των επικοινωνιών.

VI. Τέλος, η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 Νσχ, μόνον ως απλή υπόδειξη προς τη Διάσκεψη των Προέδρων μπορεί να εκληφθεί, χωρίς άλλο κανονιστικό περιεχόμενο, δεδομένου ότι ο νόμος δεν μπορεί να ρυθμίζει ζητήματα που ανάγονται στην εσωτερική λειτουργία της Βουλής (άρθρο 65 παρ. 1 Συντ.).

Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 2003

Ο εισηγητής επιστημονικός συνεργάτης
Στέφανος Ι. Κουτσουμπίνας
 Επίκ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Θράκης

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
 Στέλιος Ν. Κουσούλης
 Επίκ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης
 Αντώνης Μ. Παντελής
 Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο
 Ο Πρόεδρος
 Καθηγητής Κώστας Μαυριάς